

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 15. maja 2014. god.
Br.ref.:RK622/14

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI07/14

Podnosilac

Lulzim Gosalci i Gjylymsere Ferataj

Zahtev za ocenu ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova, PML. br. 231/2013, od 24. decembra 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosioci zahteva su g. Lulzim Gosalci i gđa Gjylymsere Ferataj iz Prištine.

Osporena odluka

2. Osporena odluka je presuda Vrhovnog suda Kosova, PML. br. 231/2013, od 24. decembra 2013. god., koju su podnosioci zahteva primili 10. januara 2014. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova, PML br. 231/2013, kojom je odbijen zahtev podnosioca za zaštitu zakonitosti podnet na pravosnažno rešenje Osnovnog suda u Prištini, Kp. br. 429/2013, od 20. septembra 2013. god. Podnosioci zahteva su tražili da Vrhovni sud usvoji njihov zahtev i poništi osporenu presudu tako što će se podnosioci zahteva „osloboditi optužnice u smislu člana 364 PZKPK“.

Pravni osnov

4. Član 113.7 u vezi sa članom 21.4 Ustava, član 47 Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 i pravilo 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo.

Postupak pred Sudom

5. Dana 20. januara 2014. god., podnosioci su podneli zahtev Ustavnom sudu.
6. Dana 31. januara 2014. god., odlukom br. GJR. KI07/14, predsednik Suda je imenovao sudiju Arta Rama-Hajrizi za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje u sledećem sastavu: Altay Suroy (predsedavajući) Snezhana Botusharova i Kadri Kryeziu.
7. Dana 10. februara 2014. god., Ustavni sud je obavestio podnosiocima zahteva i Vrhovni sud o registraciji zahteva.
8. Dana 14. marta 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo Sudu preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

9. Dana 11. decembra 2009. god., Opštinski sud u Prištini je doneo presudu P. br. 562/2008, kojom je podnosiocima zahteva proglasio krivim i osudio: prvog podnosioca zahteva za izvršenje krivičnog dela kršenje naredbe za skrivene ili tehničke mere nadzora ili istrage iz člana 172 stav 2 Krivičnog zakona Kosova (KZK), i izrekao mu kaznu zatvora od 8 meseci i drugog podnosioca zahteva za krivično delo odavanje službene tajne iz člana 347 stav 1 KZK i izrekao joj kaznu zatvora od 6 meseci, koje neće izdržavati ako u roku od (jedne) 1 godine od dana pravosnažnosti ove presude ne izvrše novo krivično delo.
10. Na ovu presudu, žalbe su uložili punomoćnik podnosioca zahteva i javni tužilac, zbog razloga navedenih u njihovim žalbama.

11. Dana 15. novembra 2011. god., Okružni sud u Prištini je doneo rešenje Ap. br. 87/2010, kojim je žalbe punomoćnika podnosilaca zahteva i javnog tužioca odbacio kao neprihvatljive, jer prema obrazloženju rešenja, u skladu sa članom 400 stav 1 Privremenog zakonika o krivičnom postupku Kosova (PZKPK), lica koja imaju pravo na žalbu, dužna su da najave žalbu, što prema Okružnom sudu, u ovom slučaju, to nije urađeno, dakle, žalba je nedozvoljena.
12. Dana 12. aprila 2012. god., podnosioci zahteva su podneli zahtev za ponavljanje krivičnog postupka u Opštinskom sudu u Prištini, tražeći ocenu presude Opštinskog suda u Prištini i rešenja Okružnog suda u Prištini, tvrdeći da su ove sudske odluke zahvaćene "povredama krivičnog zakona" i da su povređene "odredbe krivičnog postupka".
13. Dana 20. septembra 2013. god., Osnovni sud u Prištini je doneo rešenje Kp. br. 429/13, kojim je odbio kao neosnovane zahteve podnosilaca zahteva za ponavljanje krivičnog postupka, okončanog presudom Opštinskog suda u Prištini, P. br. 562/2008, od 11. decembra 2009. god.
14. U obrazloženju ovog rešenja, između ostalog se navodi: "Iz uvida u spise predmeta i izlaganja odnosno preporuke sudije Vesela Ismaili nakon razmatranja činjenica izloženih u zahtevu, proizilazi da je nakon okončanja sednice glavnog pretresa napravljena pauza, a nakon toga su Tužilac i osuđeni pozvani u kancelariju, gde je presuda objavljena, i ukratko su izneseni razlozi, kojom prilikom su se stranke i njihovi branioci izjasnili da su zadovoljni presudom. Iz zapisnika sa glavnog pretresa od 11.12.2009. godine se vidi da uopšte ne postoji konstatacija o tome da su stranke nakon objavljivanja presude najavile žalbu".
15. Dana 18. oktobra 2013. god., podnosioci zahteva su uložili žalbu Apelacionom sudu na rešenje Osnovnog suda, kojim im je odbijeno ponavljanje postupka.
16. Dana 21. novembra 2013. god., Apelacioni sud je doneo rešenje PN. br. 703/2013, kojim je odbio kao neosnovanu žalbu podnosilaca zahteva i potvrdio presudu Osnovnog suda u Prištini Kp. br. 429/13, od 20. septembra 2013. god., kojom je odbijen zahtev za ponavljanje krivičnog postupka.
17. U obrazloženju ovog rešenja, Apelacioni sud je naglasio: "S obzirom da zahtev za ponavljanje krivičnog postupka, a ni žalba uložena protiv rešenja o odbijanju zahteva osuđenih ne sadrže dokaze iz člana 432, stav 1, od podstava 1.1 do 1.5 KZK-a, veće ovog suda, oslanjajući se na ovakvo činjenično stanje kao i predlog apelacionog tužioca je ocenilo da je prvostepeni sud pravilno postupio kada je zahtev osuđenih odbio, zato što ne postoje zakonski razlozi za ponavljanje krivičnog postupka, a čije stanovište prihvata i ovaj sud".
18. Nezadovoljni ovim rešenjem, podnosioci su podneli zahtev za zaštitu zakonitosti Vrhovnom sudu Kosova.
19. Dana 24. decembra 2013. god., odlučujući po zahtevu za zaštitu zakonitosti, Vrhovni sud je doneo presudu Pml. br. 231/2013, kojom je odbio kao neosnovane zahteve podnosilaca za zaštitu zakonitosti podnete na rešenje Osnovnog suda u Prištini, Kp. br. 49/2013, od 20. septembra 2013. god.

Navodi podnosioca

20. Podnosioci zahteva nisu direktno naveli povredu neke ustavne odredbe, ali su naglasili “i, s obzirom da su iscrpeli sva ostala pravna sredstva predviđena zakonom, obraćaju se Ustavnom sudu Republike Kosova, tražeći osnovno pravo na jednaku zaštitu prava pred sudovima, zagarantovano Ustavom Republike Kosova.”, oni su takođe naglasili da “odlučka o kazni im nije saopštena na sednici već im je poslata u pisanoj formi, uskraćujući im na taj način pravo na korišćenje pravnih lekova.”

Prihvatljivost zahteva

21. Kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca zahteva, Sud prvo treba da ispita da li su podnosioci zahteva ispunili uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, Zakonom i Poslovníkom.

22. S tim u vezi, Sud se poziva se na član 113.7 Ustava, gde je propisano:

“Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

23. Sud smatra da su, uzimajući u obzir ove zakonske odredbe, podnosioci zahteva ovlašćene stranke, da su iscrpeli sva pravna sredstva propisana zakonom i da su podneli zahtev u zakonskom propisanom roku.

24. Međutim, Sud takođe treba da uzme u obzir član 48 Zakona, koje propisuje:

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori (...)”.

25. Pored toga, Sud se takođe poziva na pravilo 36, koje propisuje:

“(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:

[...]

(c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan.”

(2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključ:

[...],

(b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava;

[...], ili

(d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju”.

26. U stvari, Sud primećuje da podnosioci zahteva osporavaju rešenje Okružnog suda u Prištini koje je odbilo njihovu žalbu kao nedozvoljenu, zbog pogrešnog i nepotpunog utvrđivanja činjeničnog stanja, pogrešne primene materijalnog

prava i odluke o krivičnoj sankciji, a sada oni osporavaju presudu Vrhovnog suda, tvrdeći da ona krši njihova garantovana prava na „pravičan sudski proces i na zaštitu ljudskih prava“.

27. Sud podseća da su u skladu sa principom subsidiarnosti, podnosioci zahteva trebali da pokrenu navodnu ustavnu povredu još pred redovnim sudovima, kako bi, kao prvo, obezbedili poštovanje osnovnih prava sadržanih u Ustavu.
28. Sud primećuje da u ovom slučaju, pored tvrdnji na proceduralnu povredu, podnosioci zahteva se nisu žalili na povredu ljudskih prava u svakoj fazi krivičnog postupka pred redovnim sudovima i sada traže od Ustavnog suda da utvrdi povredu nad pitanjima koja za osnov imaju primenu prava ili utvrđivanje činjeničnog stanja, što nije dužnost Ustavnog suda.
29. U međuvremenu, Sud podseća da je Okružni sud odbio žalbu podnosilaca zahteva, pošto je utvrdio da je nedozvoljena, jer prema PZKPK *“lica koja imaju pravo na žalbu, dužna su da najave žalbu”* i ovu zakonsku obavezu podnosioci zahteva nisu ispunili i ovakvo pravno stanovište su zauzele i sve naredne sudske odluke do Vrhovnog suda, kada su razmatrale žalbe podnosilaca u vezi sa ovim slučajem. Međutim, podnosioci zahteva nisu tačno objasnili zašto im je i kako ovakva odluka povredila pravo na pravično i nepristrasno suđenje i pravo na sudsku zaštitu prava.
30. Štaviše, Sud smatra da su rešenje Okružnog suda, kao i presuda Vrhovnog suda pružile široko i potpuno obrazloženje činjenica pitanja, a posebno prema glavnoj tvrdnji o neproglašenju odluke o kazni kada su konstatovali da *“da je nakon okončanja sednice glavnog pretresa napravljena pauza, a nakon toga su Tužilac i osuđeni pozvani u kancelariju, gde je presuda objavljena, i ukratko su izneseni razlozi, kojom prilikom su se stranke i njihovi branioci izjasnili da su zadovoljni presudom.”*
31. Sud dalje naglašava da su pravni zaključci dobro i jasno obrazloženi u odgovoru na tvrdnje podnete od strane podnosilaca zahteva. Dakle, Sud smatra da su postupci pred redovnim sudovima u celosti bili pravični (vidi, *mutatis mutandis*, Shub protiv Litvanije, br. 17064/06, ESLJP, odluka od 30. juna 2009. god.).
32. S tim u vezi, Sud ponavlja da nije njegova dužnost prema Ustavu da postupa kao sud četvrtog stepena u vezi sa odlukama donetim od strane redovnih sudova. To je uloga redovnih sudova da tumače i primenjuju relativna pravila procesnog i materijalnog prava (Vidi, *mutatis mutandis*, Garcia Ruiz protiv Španije, br. 30544/96, ESLJP, presuda od 21. januara 1999. god., stav 28, vidi takođe slučaj br. KI70/11, podnosilac zahteva Faik Hima, Magbule Hima i Besart Hima, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. god.).
33. Ustavni sud može samo da razmotri da li su dokazi podneti na takav način da su postupci uopšteno i gledano u njihovoj celini, sprovedeni na takav način da su podnosioci ovog zahteva dobili pravično suđenje (Vidi, između ostalog, Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva, br. 13071/87, Izveštaj Evropske komisije za ljudska prava od 10. jula 1991. god.).

34. Kao rezime, Sud ne može da pronade argumente i dokaze da je osporena presuda, PML. br. 231/2013, od 24. decembra 2013. god., Vrhovnog suda Kosova, doneta na očigledno nepravičan i proizvoljan način.
35. Stoga, Sud zaključuje da podnosioci zahteva nisu potkrepili svoju tvrdnju, niti su podneli nikakav dokaz *prima facie* koji će ukazati na povredu njihovih prava garantovana Ustavom, EKLJP i njenim protokolima ili Univerzalnom deklaracijom za ljudska prava.
36. U ovim okolnostima, zahtev je, na osnovu pravila 36 (1) b) i d) očigledno neosnovan i kao takav neprihvatljiv.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 20 Zakona i pravilom 56 Poslovnika, dana 14. marta 2014. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. Da dostavi ovu odluku stranama i objavi u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;
- III. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Arta Rama-Hajrizi

Predsednik Ustavnog suda

Prof. dr Enver Hasani